

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 lipca 2013 roku skierowanym przeciwko pozwanemu – Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W. powodowie U. B., D. Z., Z. Z. wnieśli o zasądzenie solidarnie kwoty 99 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty – tytułem odszkodowania za utratę wartości nieruchomości położonej w miejscowości O. oznaczonej nr ew. (...) dla której Sąd Rejonowy w P. prowadzi księgę wieczystą nr KW nr (...) (k. 1-2).

W odpowiedzi na pozew z dnia 10 stycznia 2014 r. roku pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości jako bezpodstawnego i nieudowodnionego, w szczególności z powodu upływu terminu zawitego na dochodzenie roszczeń. Ponadto pozwany wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 65-66).

Na rozprawie w dniu 6 maja 2015 r. w sprawie zgłosił udział pełnomocnik profesjonalny jako mandatariusz powódki U. B., która z kolei reprezentowała na mocy udzielonego pełnomocnictwa pozostałych powodów. Pełnomocnik profesjonalny na rozprawie podtrzymał stanowisko z zawarte w pozwie. W piśmie z 16 maja 2014 r. wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k.114, k.127).

Na rozprawie w dniu 14 lipca 2015 r. strony ostatecznie podtrzymały swoje stanowiska (k.204).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie są współwłaścicielami, nieruchomości o pow. 1100 m⁽²⁾ położonej w miejscowości O. ul. (...) gm. M., pow. (...), woj. (...). Działka przedmiotowa jest oznaczona w ewidencji nr (...) ((...)) w obszarze (...). Zabudowana jest budynkiem dwurodzinnym wolnostojącym mieszkalnym, budynkiem warsztatowo – gospodarczym, dawnym budynkiem mieszkalnym oraz wiatą stalową (zawiadomienie o dok. wpisu w księgę wieczystą - k.8, pozew k. 3, dokumentacja foto k.55-56, wypis z rejestru gruntów- k. 51). Nieruchomość do stycznia 2013 r. stanowiła współwłasność powodów oraz A. Z.. Powodowie po śmierci A. Z. w dniu 11 stycznia 2013 r. jego udział w nieruchomości wynoszący 1/4, nabyli w dniu 16 maja 2013 r. w drodze dziedziczenia ustawowego. Obecnie każdy z powodów posiada udział w przedmiotowej nieruchomości o wielkości 1/3 (akt poświadczenia dziedziczenia - k. 11-12, informacja - k.13, kopia odpisu KW. 48-50). Powodowie zamieszkują w budynku mieszkalnym dwukondygnacyjnym o pow. 131 m⁽²⁾, zajmują inne kondygnacje budynku. Powodowie zamieszkują w nim od momentu jego wybudowania, tj. w latach 1970-1980.

Dnia 7 sierpnia 2007 roku rozporządzeniem nr 50 z (rozp. - k. 82-83) dotyczącym utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla Portu Lotniczego (...) w W. (dalej rozporządzenie nr 50), Wojewoda (...) określił:

- tworzy się obszar ograniczonego użytkowania dla Portu Lotniczego (...) w W. (§ 1 ust. 1 rozporządzenia),
- wykaz działek położonych w obszarze ograniczonego użytkowania określa załącznik nr 6 do rozporządzenia (§ 3 ust. 5 rozporządzenia),
- w obszarze ograniczonego użytkowania zabrania się: 1) przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także pod zabudowę mieszkaniową; 2) zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży, a w strefie M także budynków mieszkalnych, z zastrzeżeniem ust. 2; 3) budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także budynków mieszkalnych, z zastrzeżeniem ust. 2; (§ 4 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia),

- w strefie M dopuszcza się zmianę sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom, na warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy. (§4 ust. 2 rozporządzenia).

- w obszarze ograniczonego użytkowania wprowadza się wymagania techniczne dotyczące budynków: 2) w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach (§ 5 pkt 2 rozporządzenia)

- rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) (§ 7 rozporządzenia); ogłoszenie nastąpiło w dniu 10 sierpnia 2007 roku.

Stosownie do treści załącznika nr 6 do rozporządzenia nr 50, nieruchomość stanowiąca działkę ewidencyjną nr (...) z obrębu (...), położona przy ul. (...) w O., znajduje się w całości wewnątrz obszaru ograniczonego użytkowania, w strefie M (kopia wyciągu z załącznika – k. 84).

Powodowie wiedzieli o wejściu w życie rozporządzenia nr 50 (okoliczność przyznana). Ówczesznie jednak, współwłaściciele nie wystąpili z roszczeniami odszkodowawczymi przeciwko pozwanemu. Zdecydowali się na wystąpienie z takimi roszczeniami dopiero po wejściu w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 roku.

Uchwałą z dnia 20 czerwca 2011 roku o numerze 76/11 dotyczącą utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla Portu Lotniczego (...) w W. (dalej zwaną uchwałą nr 76/11), Sejmik Województwa (...) ustalili:

- tworzy się obszar ograniczonego użytkowania dla Portu Lotniczego (...) w W., którego zarządcą jest Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W. (§ 1 uchwały),

- w obszarze ograniczonego użytkowania wyróżnia się dwie strefy: 1) strefę Z1, której granicę zewnętrzną wyznacza izolacja miarodajnego poziomu dźwięku 55 dB w porze nocy, od wewnątrz granica lotniska, 2) strefę Z2, której granicę wyznacza od zewnątrz izolacja miarodajnego poziomu dźwięku 50 dB w porze nocy, a od wewnątrz granica strefy Z1 (§ 4 pkt 1 i 2 uchwały),

- w strefie Z1: A) zakazuje się przeznaczania terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną i wielorodzinną, mieszkaniowo – usługową, zagrodową, zamieszkania zbiorowego, związana ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitale i domy opieki społecznej, b) zakazuje się lokalizowania budynków o funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej, zamieszkania zbiorowego, szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży (§ 5 pkt 1 lit. a-c uchwały);

- w strefie Z2: a) zakazuje się przeznaczania terenów pod szpitale i domy opieki społecznej oraz pod zabudowę związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, b) zakazuje się lokalizowania budynków o funkcji szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, c) zakazuje się zmiany funkcji budynków istniejących na budynki o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitali i domów opieki społecznej (§ 5 pkt 2 lit. a-c uchwały);

- określa się wymagania techniczne dotyczące budynków objętych obszarem ograniczonego użytkowania, w szczególności w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach (§ 6 pkt 2 uchwały),

- wykaz działek ewidencyjnych, które w całości lub w części znajdują się na terenie obszaru ograniczonego użytkowania oraz w poszczególnych strefach Z1 i Z2, określa załącznik nr 6 do uchwały (§ 10 uchwały).

Zgodnie z treścią załącznika nr 6 do uchwały nr 76/11, nieruchomości przedmiotowa powodów stanowiąca działkę ewidencyjną nr (...) z obrębu (...) znajduje się w całości w obszarze ograniczonego użytkowania. Nie znajduje się w strefie Z1 ani Z2.

Uchwała w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla Portu Lotniczego (...) w W. nr 76/11, została 24 października 2011 roku uchwałą nr 153/11 zmieniona przez Sejmik Województwa (...) (dalej uchwała nr 153/11), poprzez usunięcie z uchwały nr 76/11 słowa :właściwy” z § 6 pkt 2 (§ 1 pkt 2 uchwały nr 153/11).

Wiadomością e-mail z dnia 4 lipca 2013 r., powódka U. B. skierowała do pozwanego pytanie w kwestii uzyskania wzoru wniosku o dochodzenie odszkodowań z tytułu ustanowienia OOU, jednocześnie wskazała miejsce położenia nieruchomości w strefie Z2.

Pozwany w odpowiedzi poinformował, iż jako potencjalny pozwany nie udziela informacji odnośnie procedury składania wniosków i nie dysponuje ich wzorcami (wiadomość e-mail - k. 9).

Powyższy stan faktyczny ustalony został w oparciu o okoliczności bezsporne, a także na podstawie dokumentów wyżej wymienionych, których autentyczność nie była przez strony kwestionowana.

Teza wnioskowanego przez stronę powodową dowodu z opinii biegłego, świadczą, iż wnioskiem powodowie zmierzali do wykazania podstaw do ustalenia szczegółowej wysokości dochodzonego roszczenia. Jednakże z uwagi na to, że – jak zostanie wykazane w dalszym toku wyводу – roszczenie to nie istnieje co do zasady, to dopuszczenie dowodu z opinii biegłego do spraw wyceny nieruchomości było zbędne bowiem nie miał dowód znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Co więcej wniosek dowodowy, został dopuszczony postanowieniem z 3 lipca 2014 r., Sąd wskazał na 14 dniowy termin do opłaty zaliczki na opinię pod rygorem nieprzeprowadzenia dowodu. Pełnomocnik powodów zaskarżył postanowienie, w części dot. uiszczenia zaliczki, co do wysokości oraz strony zobowiązanej do jej opłaty, zażalenie jako niezasadne zostało odrzucone przez Sąd Apelacyjny. Pełnomocnik profesjonalny powodów pomimo otrzymania postanowienia o odrzuceniu zażalenia 23 lutego 2015 r. nie uiszczył zaliczki na opinię biegłego. Sąd postanowieniem z 30 marca 2015 r. uchylił postanowienie z 3 lipca 2014 r w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości i oddalił wniosek dowodowy w tym przedmiocie. Pełnomocnik powodów na rozprawie w dniu 14 lipca 2015 r. ponownie złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, zostały on oddalony jako sprekludowany. Zgromadzone dowody i poczynione ustalenia są zaś wystarczające do prawidłowego wyrokowania, bez potrzeby dalszego przedłużania postępowania (postanowienie SO - k.131,uzasadnienie k. 156-157, zażalenie - k.137-139, postanowienie SA k.179-181, postanowienie SO- k. 188, protokół - k. 204).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości.

Czas na zgłoszenie roszczenia trwa w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości (art. 129 ust 4 w/w ustawy).

Termin do zgłoszenia roszczeń, o którym mowa w art. 129 ust. 4 p.o.ś., jest terminem zawitym. Jego niedochowanie powoduje wygaśnięcie roszczenia, a fakt upływu tego terminu sąd ma obowiązek wziąć pod uwagę z urzędu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2013 roku, II CSK 578/12, LEX nr 1389001, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 roku, II CSK 216/08, LEX nr 577165;).

W przepisie w/w ustawodawca określił termin, w którym można wystąpić z żądaniem zapłaty odszkodowania za poniesioną szkodę. W przepisie przywołanym, ani żadnym innym ustawy prawodawca nie wskazał, że termin, jest

terminem przedawnienia. Przepis art. 129 ust. 4 p.o.ś. przewiduje krótki - dwuletni - termin do zgłaszania roszczeń, o których mowa w art. 129 ust. 1-3 ustawy liczony jednolicie od chwili wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości.

Jeżeli ograniczenie sposobu korzystania ze środowiska jest następstwem ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania (art. 135 p.o.ś.), to dochodzenie roszczeń wymienionych w art. 129 ust. 1-3 ustawy odbywa się w trybie przewidzianym w art. 136 ust. 1 ustawy, przewidującym właściwość sądów powszechnych.

Przepis art. 129 ust. 4 w związku z art. 136 ust. 1 p.o.ś. według stanu, jaki obowiązywał od dnia 28 lipca 2005 roku, należy interpretować w ten sposób, że - w przypadku ograniczeń korzystania z nieruchomości będących konsekwencją utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania (art. 135 ustawy) - roszczenia, o których mowa w tym przepisie należy zgłosić w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego do obowiązanego do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości, o którym mowa w art. 136 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska. Skoro, bowiem ustawodawca z jednej strony określił krótki (2 letni) termin do zgłoszenia żądań, o których mowa w art. 129 ust. 1-3 ustawy, z drugiej zaś określił obowiązek ich zgłoszenia określonego podmiotowi zobowiązanemu do ich realizacji, o których mowa w art. 136 ust. 2 p.o.ś., przed wystąpieniem z tymi roszczeniami na drogę sądową, to termin, o którym mowa w art. 129 ust. 4 należy uznać za termin zawity do zgłoszenia tych żądań obowiązanemu do ich realizacji w celu zachowania prawa dochodzenia tych roszczeń przed sądem.

Powyższe wnioski są uzasadnione, jeżeli uwzględni się, że ustawodawca nie określił terminu, w ciągu którego obowiązany do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości, o którym mowa w art. 136 ust. 2 tej ustawy, jest zobowiązany zająć stanowisko co do zasadności żądań zgłoszonych przez poszkodowanego. Dokonana w ten sposób wykładania charakteru terminu, z art. 129 ust. 4 ustawy p.o.ś. podkreśla także wykładnia językowa tego przepisu, w którym jest mowa o wystąpieniu z roszczeniami, co znaczeniowo jest terminem szerszym od terminu dochodzenia roszczeń i mieści w sobie także zgłoszenie przez poszkodowanego ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości żądań, o których mowa w art. 129 ust. 1-3 ustawy (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 roku, II CSK 216/08.).

W związku z wejściem w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości następuje początek biegu terminu z art. 129 ust 4 p.o.ś.

Należy wskazać, iż rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) weszło w życie w 2007 roku zaś uchwała Sejmiku Województwa (...) dopiero w 2011 roku.

Co istotne w sprawie bezspornym było, że w wyniku wejścia w życie uchwały nieruchomości powodów nie znalazła się w obszarze ograniczonego użytkowania po raz pierwszy, gdyż była ona objęta już ograniczeniami wynikającymi z Rozporządzenia nr 50 wprowadzającym obszar ograniczonego użytkowania w 2007 roku i znajdowała się w strefie M.

Jeżeli sposób korzystania z nieruchomości ograniczony został na skutek wejścia w życie rozporządzenia nr 50 Wojewody (...), zastąpionego przez późniejszą uchwałę Sejmiku Województwa (...), przy czym akt późniejszy nie skutkuje ograniczeniem sposobu korzystania z określonej nieruchomości w zakresie szerszym, niż akt pierwotny wtedy jedynie rozporządzenie nr 50 uznawać należy za akt powodujący ograniczenie sposobu korzystania z danej nieruchomości powodów, od którego wejścia w życie należy liczyć dwuletni termin z art. 129 ust. 4 p.o.ś. W orzecznictwie jasno wyrażono kwestię odpowiedzialności odszkodowawczej, o której mowa w przepisie art. 129 p.o.ś., przewidziano ją nie za samo ograniczenie i każde z ograniczeń w sposobie korzystania z nieruchomości. Albowiem odszkodowanie nie ma postaci rekompensaty zmiany dotychczasowej sytuacji właściciela nieruchomości, a tym bardziej utrzymywania już istniejących ograniczeń w przypadku zmiany aktu prawnego. Instytucja odszkodowania ma za zadanie zrekompensować konkretną szkodę, która powstała w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości. Niezbędną przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej jest szkoda, której źródłem jest rozporządzenie lub akt prawa miejscowego przyczyniający się bezpośrednio do ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości. Szkoda powstaje gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe lub zwiększa dotychczasowe

ograniczenia, co do sposobu korzystania z nieruchomości lub też przedłuża na kolejny okres ograniczenia, które zostały wprowadzone na określony czas. Szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie (jak poprzednio obowiązujący), (wyrok Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2012 r. Sygn. akt IV CSK 28/12).

Należy pobocznie zaznaczyć, iż rozporządzenie nr 50 w przedmiocie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania nie utraciło mocy obowiązującej z nowelizacją art. 135 ust. 2 p.o.ś., która weszła w życie w dniu 15 listopada 2008 roku. Skoro nie zostały wydane nowe przepisy wykonawcze do ustawy dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227, ze zm.) precyzujące przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, to oznacza, iż pojęcie to należy odnosić do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko określonych w dotychczasowym rozporządzeniu z dnia 9 listopada 2004 roku, i dlatego materialnoprawny zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania określony w art. 135 ust. 2 p.o.ś., jaki obowiązywał przed dniem 15 listopada 2008 roku, nie uległ zmianie na skutek nowelizacji tego przepisu. Nie uległy także zmianie wytyczne zawarte w art. 135 ust. 2 p.o.ś. (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 31 sierpnia 2009 roku, IV SA/Wa 2569/07). Rozporządzenie nr 50, wydane na podstawie art. 135 ust. 2 p.o.ś., nie utraciło mocy, mimo kolejnych zmian tego przepisu, aż do momentu wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2012 roku, I CSK 509/11, OSNC nr 2 z 2013 roku, poz. 26).

Skoro jak wyżej wskazano, dwuletni termin na zgłoszenie roszczeń z art. 129 ust 4 p.o.ś. liczyć należy od wejścia w życie rozporządzenia wojewody (...) nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 roku, tj. to bieg terminu rozpoczął się dnia 25 sierpnia 2007 roku i upłynął bezskutecznie w dniu 25 sierpnia 2009 roku. Jedynie na marginesie wskazać należy, że ani pismem z dnia 2 sierpnia 2013 roku ani pozwem z dnia 5 sierpnia 2013 roku powodowie nie zdołali przerwać tego terminu.

Z kolei uchwała nr 76/11 nie nałożyła na powodów (na przysługujące powodom prawa do nieruchomości) jakichkolwiek ograniczeń, wykraczających ponad te, które wynikały z rozporządzenia nr 50.

Powództwo, wytoczone w dniu 5 sierpnia 2013 roku podlegało zatem oddaleniu w całości, bowiem roszczenia powódek wygasły z dniem 25 sierpnia 2009 roku.

O kosztach Sąd postanowił na zasadzie art. 98 w zw. z art. 99 k.p.c. obciążając nimi stronę przegraną tj. powodów – zasądzając na rzecz pozwanego solidarnie od powodów kwotę 3617 zł zastępstwa prawnego według § 6 pkt 6 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu i 17 zł opłaty od pełnomocnictwa.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w sentencji.